

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrån, S4

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister	Byråchef	Omedelbart
Alfons Röblom	Helena Blomqvist	

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 47

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets skrivelse om
behov av grundvattenundersökning nära marktäkter

ÅLR 2018/67

144 S4

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHM, har i en skrivelse från december 2017 föreslagit att landskapsregeringen skulle utföra grundvattenundersökningar i närheten av de största berg-, grus- och sandtäckterna då informationen av grundvattenbildande områden på Åland är bristfällig. ÅMHM efterlyser även en möjlighet att kontinuerligt följa upp grundvattennivåer, -magasin, akviferer och avvattningar i närheten av täkter. Detta skulle i samverkan med den kontroll av grundvatten som ska åläggas verksamhetsutövare bidra till en ökad kunskap om hur täkter påverkar yt- och grundvattenförekomster samt bidra till en effektivare tillsyn och höja säkerheten för allmänheten gällande vattenförsörjning.

Landskapsregeringen har tidigare muntligt diskuterat ÅMHM:s förslag med ÅMHM och även i olika sammanhang informerat om landskapsregeringens arbete med grundvattenundersökningar. Här lämnar landskapsregeringen ett mera sammanhållet svar.

Arbetet med grundvattenundersökningar har pågått några år utgående från de områden som Geologiska forskningscentralen, GTK, bedömt som grundvattenområden potentiellt viktiga för vattenförsörjningen. Från 2019 har inriktningen varit på mera detaljerade undersökningar av i första hand dessa områden. Nya områden med grundvatten potentiellt viktiga för vattenförsörjningen har efter första fasens undersökningar identifierats och undersökningar av även dessa områden har påbörjats.

Inom eller i närheten av de områden som nu undersöks ligger några täkter men fokus har i detta skede legat på att utreda områden som potentiellt kan klassas som viktiga för vattenförsörjningen.

Landskapsregeringen håller med om att om det kan allokeras resurser för undersökningar utöver detta vore det värdefullt att grundvattnet runt de största täckterna undersöks och följs upp.

Nr 48

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets skrivelse om lagstiftning om skydd av förekomster av grus och sand

ÅLR 2018/64

145 S4

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM, har i en skrivelse från december 2017 föreslagit att förekomster av naturligt grus och sand skulle skyddas i lagstiftning genom att pålägga verksamhetsutövare en behovsutredning. De verksamhetsutövare som bedriver grus- eller sandtäkter skulle i samband med ansökan om nytt tillstånd behöva motivera nyttjandet med varför det de tar ut inte kan ersättas med annan produkt. Om det framkommer att nyttjandet inte kan ses som nödvändigt ska ansökan avslås.

Landskapsregeringen har muntligt diskuterat med ÅMHHM om ÅMHHM:s förslag och lämnar här ett mera sammanhållet svar.

Ett ökat skydd för naturligt grus och sand skulle troligen passa bäst i naturvårdslagen eller möjligen i miljöskyddslagen. Landskapsregeringen har sedan flera år noterat behov av att ändra naturvårdslagen i första hand för art- och biotopskyddet men det finns ett behov av att uppdatera hela lagen och en utredning om detta har även gjorts. Landskapsregeringen håller med om att ÅMHHM:s förslag är relevant att utreda vidare och det är i linje med hållbart nyttjande av naturresurser. I samband med en översyn av naturvårdslagen kommer landskapsregeringen att överväga förslaget.

Nr 49

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets skrivelse om behov av lagstiftning gällande säkerhet vid öppnande av täkt

ÅLR 2018/65

146 S4

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, ÅMHHM, har i en skrivelse från december 2017 föreslagit att det i lag skulle slås fast att krav på säkerhet ska ställas i samband med tillståndsgivning för berg-, sand- och grustäkter. Nuvarande lagstiftning medger i 25 § miljöskyddslagen att säkerhet kan krävas om verksamhetsutövaren inte anses vara solvent. Praxis har varit att ÅMHHM inte har ställt krav på säkerhet för tillstånd för täkter. De krav på säkerhet som ställdes i tillstånden då tillståndsprövningen låg vid landskapsregeringen var låga i förhållande till de summor som finns i myndighetsbeslut i riket och Sverige.

Landskapsregeringen har fört diskussioner med ÅMHHM om behovet av ändrad lagstiftning och även möjliga ändringar i miljöskyddslagen.

Landskapsregeringen håller med ÅMHHM om att det är viktigt att en verksamhetsutövare som bedriver en täktverksamhet också ska ha resurser att avsluta täkten på ett ansvarsfullt sätt. Det har hittills inte varit möjligt att prioritera ett arbete med en sådan lagändring som ÅMHHM föreslår men förslaget är relevant när det finns resurser för ändringar i miljöskyddslagen om tillståndsförfarandet.